

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2354

[Total No. of Pages : 4

[5005]Ext.-11

M.A. (Part - II)

HISTORY

Optional Paper No. 15 : Gender and Indian History

Optional Paper No. 21 : Urban History

(2013 Pattern) (Semester - III and IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Explain the term 'Patriarchy'. Bring out the salient features of Brahmnical Patriarchy.
- b) Examine contribution of Simone de Beauvoir to feminist historiography.

Q2) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the Marxist Approach of the feminism.
- b) Examine the position of women in Hindu religion.

Q3) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Explain the term 'Urbanization'. Discuss historical dimensions of Urban studies.
- b) Review the Urban Revolution in India in detail.

Q4) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Account for the changing patterns of urbanisation in Modern India.
- b) Elaborate the salient features of Urban Society.

P.T.O.

Q5) Write short notes 100 words (any four) :

[20]

- a) Uma Chakravarti
- b) Mukta Salve
- c) Manusmriti and Women
- d) Dual City
- e) Modern City
- f) Urban renewal

Total No. of Questions : 5]

P2354

[5005]Ext.-11

M.A. (Part - II)

HISTORY

Optional Paper No. 15 : Gender and Indian History

Optional Paper No. 21 : Urban History

(2013 Pattern) (Semester - III and IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) 'पितृसत्ताक' ही संकल्पना स्पष्ट करून ब्राह्मणी पितृसत्ताकतेची ठळक वैशिष्ट्ये विशद करा.
ब) स्त्रीवादी इतिहास लेखन शास्त्रामध्ये सिमॉन-द-बुव्हा च्या योगदानाचे परीक्षण करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) स्त्रीवादाच्या मार्क्सवादी दृष्टीकोनाची चर्चा करा.
ब) हिंदू धर्मातील स्त्रियांच्या स्थानाचे परीक्षण करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) नागरीकीकरण ही संकल्पना स्पष्ट करून, नागरी अभ्यासाच्या ऐतिहासिक बाजूंची चर्चा करा.
ब) भारतातील नागरी क्रांतीचा आढावा घ्या.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) आधुनिक भारतातील नागरीकीकरणाच्या बदलत्या पध्दतींचा वृत्तांत द्या.
ब) नागरी समाजाच्या ठळक वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा 100 शब्दांत लिहा.

[20]

- अ) उमा चक्रवर्ती
- ब) मुलता साळवे
- क) मनुस्मृती आणि स्त्रीया
- ड) जुळी शहर
- इ) आधुनिक शहर
- फ) पुर्न: नागरीकीकरण

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2345

[Total No. of Pages : 4

[5005]Ext.-2

M.A. (Part - I)

HISTORY (Core Course 2 & 5)

**Evolution of Ideas and Institutions in Ancient India
and**

**Evolution of Ideas and Institutions in Medieval India
(2013 Pattern) (Annual)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) How far the account of foreign travellers useful for the study of Ancient Indian History.
- b) Explain the saptanga theory.

Q2) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the socio-religious factors for the rise of Buddhism and Jainism.
- b) Explain the nature of satavahanas political structure.

Q3) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the various factors of transition ancient to the medieval period.
- b) What is Feudal? Explain the nature of Indian Feudal system.

Q4) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Explain the central and provincial administrative systems of Sharshaha Suri.
- b) Discuss the Land revenue system under the mughal.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four of the following in 100 words.

[20]

- a) Incriptions
- b) Mahajanapadas
- c) Iron Age
- d) Patrimonial state
- e) Mansab
- f) Bhakti

Total No. of Questions : 5]

P2345

[5005]Ext.-2

M.A. (Part - I)

HISTORY (Core Course 2 & 5)

**Evolution of Ideas and Institutions in Ancient India
and**

**Evolution of Ideas and Institutions in Medieval India
(2013 Pattern) (Annual)**

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :ह 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहे.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) परकीय प्रवशांचे वृत्तांत प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या अभ्यासासाठी कितपत उपयुक्त ठरतात.
ब) सप्तांग सिध्दांत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) बौद्ध आणि जैन धर्माच्या उदयास कारणीभूत झालेल्या सामाजिक-धार्मिक घटकांची चर्चा करा.
ब) सातवाहनाच्या राज्यकारभार संबंधीच्या संरचना स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) प्राचीन ते मध्ययुगीन या स्थित्यंतराच्या विविध घटकांची चर्चा करा.
ब) संरजाम म्हणजे काय? भारतीय संरजामशाहीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) शेरशहा सुरीची केंद्रिय आणि प्रांतिक प्रशासन पध्दती स्पष्ट करा.
ब) मोगल जमिन महसूल पध्दतीची चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर 100 शब्दांत टीपा लिहा.

[20]

- अ) कोरीव लेख
- ब) महाजनपद
- क) लोहयुग
- ड) पितृसत्ताक राज्य
- इ) मनसब
- फ) भक्ती

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2346

[Total No. of Pages : 4

[5005]Ext.-3
M.A. (Part - I)
HISTORY
Core Paper - 3 : Maratha Polity
and
Core Paper - 6 : Socio-Economic History of the Marathas
(2013 Pattern) (Semester - I and II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Examine the importance of Archival Sources useful for the study of Maratha Polity.
- b) Critically evaluate the process of the Maratha State formation.

Q2) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the salient features of the judicial system under the Marathas.
- b) Explain the nature of provincial Administration under the Marathas.

Q3) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the literary sources of Socio Economic History of the Maratha.
- b) State the fairs and festivals under the Maratha.

Q4) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Explain the agrarian system under the Maratha.
- b) State the trade centres under the Maratha.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four of the following in 100 words each. **[20]**

- a) Term Maratha Polity
- b) Kingship under Maratha
- c) Type of 'Ordeals'
- d) Watandar
- e) Trade routes under Maratha
- f) Hundi

Total No. of Questions : 5]

P2346

[5005]Ext.-3
M.A. (Part - I)
HISTORY
Core Paper - 3 : Maratha Polity
and
Core Paper - 6 : Socio-Economic History of the Marathas
(2013 Pattern) (Semester - I and II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) मराठा राज्यव्यवस्थेच्या अभ्यासासाठी उपयुक्त असलेल्या पुराभिलेखीय साधनांचे परीक्षण करा.
ब) मराठा राज्यनिर्मितीच्या प्रक्रियेतेचे टीकात्मक मूल्यमापन करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) मराठेकालीन न्यायव्यवस्थेची ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
ब) मराठेकालीन प्रांतीय प्रशासनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) मराठ्यांच्या सामाजिक आर्थिक इतिहासाच्या वाङ्मयीन साधनांची चर्चा करा.
ब) मराठेकालीन सण आणि उत्सव सांगा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) मराठेकालीन जमीन महसूल व्यवस्था स्पष्ट करा.
ब) मराठेकालीन व्यापारी केंद्रे सांगा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार टीपा प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा.

[20]

- अ) मराठा राज्यव्यवस्था संज्ञा
- ब) मराठेकालीन राजपद
- क) दिव्याचे प्रकार
- ड) वतनदार
- इ) मराठेकालीन व्यापारी मार्ग
- फ) हुंडी

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2347

[Total No. of Pages : 4

[5005]Ext.-4
M.A. (Part - I)
HISTORY
Cultural History of Maharashtra
and
Nature of Dalit Movement in Maharashtra
(2013 Pattern) (Semester - I and II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Explain the term culture. Bring out the importance of physical and geographical features in moulding the culture of Maharashtra.
- b) Asses the philosophy and teaching of Datta Cult.

Q2) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Examine features of Panditi literature and its limitations.
- b) Discuss the socio-cultural impact of Islam on Maharashtra Culture.

Q3) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the economic ideology of Dr. Babasaheb Ambedkar.
- b) Why did Dr. Babasaheb Ambedkar establish on independent labour party? State its importance.

Q4) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the role of Dr. Babasaheb Ambedkar in the making of the Indian Constitution.
- b) Review in the Dalit literature after 1960.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four of the following in 100 words each. **[20]**

- a) Origin of Marathi Language.
- b) Shahiri
- c) Lavani
- d) Dr. Babasaheb Ambedkar's Social Ideology.
- e) All Indian scheduled caste federation.
- f) Dr. Babasaheb Ambedkar's Newspapers.

Total No. of Questions : 5]

P2347

[5005]Ext.-4
M.A. (Part - I)
HISTORY
Cultural History of Maharashtra
and
Nature of Dalit Movement in Maharashtra
(2013 Pattern) (Semester - I and II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) संस्कृती ही संज्ञा स्पष्ट करून महाराष्ट्राच्या संस्कृतीला आकार देण्यामध्ये प्राकृतिक आणि भौगोलिक घटकांचे महत्व सांगा.
ब) दत्ता सांप्रदायाचे तत्वज्ञान व शिकवणूकीचे मूल्यमापन करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) पंडिती साहित्याची वैशिष्ट्ये आणि त्याच्या मर्यादांचे परीक्षण करा.
ब) महाराष्ट्राच्या संस्कृतीवरील इस्लामच्या सामाजिक-सांस्कृतिक प्रभावाची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या आर्थिक विचारांची चर्चा करा.
ब) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी स्वतंत्र मजूर पक्षाची स्थापना का केली? त्याचे महत्व सांगा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) भारतीय राज्यघटना तयार करण्यात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या भूमिकेची चर्चा करा.
ब) 1960 नंतरच्या दलित साहित्याचा आढावा घ्या.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर 100 शब्दांत टीपा लिहा.

[20]

- अ) मराठी भाषेचा उगम
- ब) शाहिरी
- क) लावणी
- ड) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सामाजिक विचार
- इ) ऑल इंडिया शेड्युल कास्ट फेडरेशन
- फ) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे वृत्तपत्र

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2348

[Total No. of Pages : 4

[5005]Ext.-5

M.A. (Part - I)

HISTORY

Opt : 06 - History of Art and Architecture in India : Ancient Period

Opt : 11 - History of Art and Architecture in India : Medieval Period

(2013 Pattern) (Semester - I and II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Review the Art & Architecture during Harappan age.
- b) State the development of Art in Northern India during the Mauryan period.

Q2) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Explain the characteristics of Amaravati School.
- b) State the contribution of Vakatakas in the Art & Architecture.

Q3) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Review the development of Hindu Architecture in Northern India.
- b) Discuss the main features of South Indian Temple Architecture.

Q4) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the regional style of Art & Architecture in Sultanate period.
- b) Explain the features of Bijapur Architecture.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four of the following in 100 words each. **[20]**

- a) Stone age Art
- b) Gandhara school
- c) Pala Art
- d) Architecture in Malwa
- e) Rajasthani Paintings
- f) Taj Mahal

Total No. of Questions : 5]

P2348

[5005]Ext.-5

M.A. (Part - I)

HISTORY

Opt : 06 - History of Art and Architecture in India : Ancient Period

Opt : 11 - History of Art and Architecture in India : Medieval Period

(2013 Pattern) (Semester - I and II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
प्रश्न 1)	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.	[20]
	अ) हरप्पा काळातील कला आणि स्थापत्याचा आढावा घ्या.	
	ब) मौर्य काळातील उत्तर भारतातील कलेचा विकास सांगा.	
प्रश्न 2)	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.	[20]
	अ) अमरावती शैलीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.	
	ब) वाखाटकांचे कला व स्थापत्यातील योगदान सांगा.	
प्रश्न 3)	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.	[20]
	अ) उत्तर भारतातील हिंदू स्थापत्याच्या विकासाचा आढावा घ्या.	
	ब) दक्षिण भारतातील मंदिरस्थापत्य शैलीच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.	
प्रश्न 4)	खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा.	[20]
	अ) सलतनतकालीन कला व स्थापत्याच्या प्रादेशिक शैलीची चर्चा करा.	
	ब) विजापूरच्या स्थापत्याची वैशिष्ट्ये विशद करा.	

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर 100 शब्दांत टीपा लिहा.

[20]

- अ) पाषण कालीन कला
- ब) गांधार शैली
- क) पाल कला
- ड) माळव्यातील स्थापत्य
- इ) राजस्थानी चित्रकला
- फ) ताजमहाल

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2349

[Total No. of Pages : 4

[5005]Ext.-6
M.A. (Part - II)
HISTORY (Core Paper - 7 & 10)
Ancient and Medieval Civilization of the World
and
History of Modern India (1857 to 1971)
(2013 Pattern) (Semester - III & IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the Socio - Economic life of Egyptian civilization.
- b) Examine the religious ideology of confucius in Ancient civilization in China.

Q2) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Review the political transformation of Mesopotamain civilization.
- b) Explain the salient features of Indus Valley civilization.

Q3) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Which factors were responsible for the rise of Revolutionary movement in India.
- b) Account for the Deccan Riots.

Q4) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss causes and consequences of Non-cooperation movement.
- b) Discuss the role of economic nationalist in 19th century.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four of the following in 100 words each. **[20]**

- a) Civilization
- b) Greece Architecture
- c) Feudal system
- d) Utilitarianism
- e) Panchsheel
- f) Treaty of Shimla

Total No. of Questions : 5]

P2349

[5005]Ext.-6
M.A. (Part - II)
HISTORY (Core Paper - 7 & 10)
Ancient and Medieval Civilization of the World
and
History of Modern India (1857 to 1971)
(2013 Pattern) (Semester - III & IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
अ) इजिप्शियन संस्कृतीचे सामाजिक-आर्थिक जीवनाची चर्चा करा.
ब) प्राचीन चीनी संस्कृतीतील कन्फ्युशिअसच्या धार्मिक विचारांचे परीक्षण करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
अ) मेसोपोटेमियन संस्कृतीच्या राजकीय स्थित्यंतराचा आढावा घ्या.
ब) सिंधू संस्कृतीचे ठळक वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
अ) भारतातील क्रांतीकारी चळवळीच्या उदयास कोणते घटक कारणीभूत ठरली.
ब) दख्खन दंगाच्या वृत्तांत द्या.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
अ) असहकार चळवळीच्या कारणांची व परिणामाची चर्चा करा.
ब) 19 व्या शतकातील आर्थिक राष्ट्रवाद्यांच्या भूमिकेची चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर 100 शब्दात टिपा लिहा.

[20]

- अ) संस्कृती
- ब) ग्रीक स्थापत्यकला
- क) संरंजाम पध्दत
- ड) उपयुक्ततावाद
- इ) पंचशील
- फ) सिमला करार

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2350

[Total No. of Pages : 4

[5005]Ext. - 7

M.A. (Part - II)

HISTORY (Core Paper - 8 & 11)

**Debates in Indian History & Intellectual History of the Modern West
(2013 Pattern) (Semester - III & IV)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss different views on origin of the Aryas.
- b) 'The Mughal Empire was a Theocratic Empire'. Discuss.

Q2) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Examine the process of Urbanisation during the ancient times.
- b) Compare the concepts of Indian Feudalism with the European Feudalism.

Q3) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Explain the nature of Renaissance. Examine its impact on the European Society.
- b) Evaluate the contribution of Reformation in the development of modern scientific European Society.

Q4) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Explain the meaning and nature of the Enlightenment.
- b) Evaluate the contribution of Darwin in the development of intellectual European society.

P.T.O.

Q5) Write short notes in 100 words (any four) :

[20]

- a) Mahajanpad
- b) Romila Thapar and decline of the Mauryas
- c) Segmentary state
- d) Scientific Thinking
- e) Nationalism
- f) Liberalism

Total No. of Questions : 5]

P2350

[5005]Ext. - 7

M.A. (Part - II)

HISTORY (Core Paper - 8 & 11)

Debates in Indian History & Intellectual History of the Modern West

(2013 Pattern) (Semester - III & IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :ह 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
अ) आर्यांच्या मूळ स्थाना विषयीच्या निरनिराळ्या दृष्टीकोनाची चर्चा करा.
ब) 'मुगल राज्य हे ईश्वरसत्ताक राज्य होते' चर्चा करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
अ) प्राचीन काळातील नागरीकीकरणाच्या प्रक्रीयेचे परीक्षण करा.
ब) भारतीय सामंतशाहीची युरोपिय सामंतशाही सोबत तुलना करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
अ) प्रबोधनाचे स्वरूप स्पष्ट करा. युरोपियन समाजावरील त्याच्या प्रभावाचे परीक्षण करा.
ब) आधुनिक विज्ञानवादी युरोपियन समाजाच्या विकासात सुधारणावादाच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
अ) बुध्दीप्रामान्यवादाचा अर्थ आणि स्वरूप स्पष्ट करा.
ब) बुध्दीवादी युरोपियन समाजाच्या विकासात डार्विन च्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.

प्रश्न 5) खालील टिपा 100 शब्दात लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) महाजनपद
- ब) रोमिला थापर आणि मौर्यांचा ऱ्हास
- क) विखंडीत राज्य
- ड) विज्ञानवादी विचार
- इ) राष्ट्रवाद
- फ) उदारमतवाद

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2351

[Total No. of Pages : 4

[5005]Ext.-8
M.A. (Part - II)
HISTORY (Core Paper - 9 & 12)
Economic History of Modern India & World After World
War II (1945-2000)
(2013 Pattern) (Semester - III & IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Examine economic interests of colonial economy during Free Trade Phase and its impact on India.
- b) Discuss the permanent settlement with its merits and demerits.

Q2) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Account for the development of the Iron and Steel Industry in modern India.
- b) Review the development of Banking sector in colonial India.

Q3) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Discuss origin and nature of the Cold War with reference to the Berlin Crisis.
- b) Examine the role of India in Non-Aligned Movement.

Q4) Answer any one of the following questions in 500 words. **[20]**

- a) Evaluate the role of India in the Arab-Israel conflicts.
- b) Discuss the causes and consequences of the Vietnam War.

P.T.O.

Q5) Write short notes in 100 words (any four) :

[20]

- a) Commercialization of Agriculture
- b) Railways
- c) Principle of Laissez-faire
- d) Warsaw Pact
- e) Reunification of Germany
- f) European Union

Total No. of Questions : 5]

P2351

[5005]Ext.-8

M.A. (Part - II)

HISTORY (Core Paper - 9 & 12)

Economic History of Modern India & World After World

War II (1945-2000)

(2013 Pattern) (Semester - III & IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :ह 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) प्रश्नासमोरील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) भारतातील वासहतिक अर्थव्यवस्थेच्या मुक्त व्यापार अवस्थेच्या आधारे तिच्या आर्थिक हितसंबंधांचे परीक्षण करा आणि भारतावरील प्रभाव स्पष्ट करा.
ब) कायमधारा पध्दतीचे गुण-दोष सांगून चर्चा करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) आधुनिक भारतातील लोहपोलाद उद्योगाच्या विकासाचा वृत्तांत द्या.
ब) वासहतिक भारतातील बँक व्यवसायाच्या विकासाचा आढावा घ्या.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) शीतयुद्धाचा उदय आणि स्वरूप यांची बर्लिन प्रश्नाच्या संदर्भात चर्चा करा.
ब) अलिप्त राष्ट्र चळवळीतील भारताच्या भूमिकेचे परीक्षण करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा. [20]
अ) अरब-इस्त्राइल संघर्षाच्या संदर्भात भारताच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करा.
ब) व्हिएतनाम युद्धाच्या कारणे आणि परिणामांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) प्रत्येकी 100 शब्दांत टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) शेतीचे व्यापारीकरण
- ब) रेल्वे
- क) खुल्या व्यापाराचे तत्त्वज्ञान
- ड) वॉर्सा करार
- इ) जर्मनीचे पुनर्एकीकरण
- फ) युरोपिअन युनिअन

